

Lausunto väylämaksujärjestelmän muutostarpeista

Miltä osin nykyinen väylämaksujärjestelmä toimii hyvin?

Väylämaksuilla on ohjattu kehitystä siihen, että Suomen ulkomaankaupan ja matkailun merikuljetuksissa on 1) jääluokkaporrastuksen kautta rahtialuksia ja matkustaja-autolauttoja, jotka pärjäävät ilman jäänmurtajan apua talvimerenkulussa. Ilman näitä jäissäkulkevia aluksia Suomella pitäisi olla huomattavasti suurempi jäänmurtajalainasto. Tämä olisi valtiolle ja kansantaloudelle paljon kalliimpi ratkaisu ja johtaisi myös siihen, että Suomen meriliikenteessä olisi huomattavasti enemmän heikompaa aluskantaa.

2) Käyntikertaleikkurien ansiosta meillä on rahtialuksia ja matkustaja-autolauttoja tiiviissä, säännöllisessä, ympärivuotisessa vuorokausiliikenteessä.

Väylämaksujen jääluokkaporrastuksella on vähennetty ympäristövahinkoriskiä ja talvimerenkulun kustannuksia. Väylämaksujen käyntikertaleikkureilla on turvattu teollisuuden, kaupan sekä matkailun luotettavat ja turvalliset merikuljetukset (katso liite 1)

Miten väylämaksujärjestelmää tulisi uudistaa vuodesta 2019 alkaen?

Väylämaksujen puolitus tulisi jatkaa myös vuoden 2018 jälkeen parhaimpien jääluokkien (1AS/1A) osalta. Jotta väylien ylläpitokustannukset saadaan katettua, esitämme puolituksen lopettamista alemmille jääluokille tai laskelmien perusteella tapahtuvaa korotusta alemmille jääluokille. Näin saataisiin budjettitasapaino säilytetyä ja kustannukset katettua. Tämä vahvistaisi entisestään väylämaksujen ohjausvaikutusta ohjaamalla aluskantaa parempiin jääluokkiin.

Jos ilmenee, että alus ei tosiasiallisesti pysty liikkumaan jäissä 1AS tai 1A edellyttämällä tavalla, esitämme, että siltä peritään korotettua väylämaksua tai muuta vastaavaa väylämaksua.

Lisäksi esitämme, että käyntikertaleikkurit tulisi laskea parempien jääluokkien (1A/1AS) lastialusten osalta viiteen (5) käyntikertaan ja matkustaja-alusten osalta viitentoista (15) käyntikertaan eli käyntikertaleikkurit puolitettaisiin.

Mitkä ovat väylämaksujärjestelmän merkittävämät epäkohdat?

Epäkohdaksi katsomme sen, että paremman jääluokan alukset maksavat melkein 60 % väylämaksuista. Tämä tarkoittaa, että sellaisia aluksia rangaistaan, jotka ovat panostaneet jäissäkulkukykyyn ja turvallisuuteen (katso liite 2).

Miten ympäristönäkökohdat tulisi ottaa huomioon väylämaksujärjestelmässä?

Risteilyalusten osalta väylämaksuilla voisi sanktioida niitä aluksia, jotka eivät osoita jättäneensä jätevesiä satamien jätevesijärjestelmiin. Tällöin saataisiin ympäristö huomioitua . Toiseksi ympäristöystävällisyys toteutuu paremmin jäissäkulkevien alusten kohdalla, koska nämä eivät tarvitse toisen aluksen apua kulkeakseen jäissä ja koska niiden rakenne on vahvempi kuin muiden alusten ne kestävät paremmin eri onnettomuustilanteissa.

Tulevaisuudessa sellaisten alusten väylämaksuja tulisi alentaa, jotka ovat EEDI:stä vapautettuja. Tosiasiallisesti itsenäisesti jäissä kulkevia aluksia tulisi tukea laajemmin. Yli 1m jäätä murtavat alukset on vapautettu EEDI vaatimuksista. Nämä alukset pystyvät toimimaan itsenäisesti jäissä kaikissa olosuhteissa ja eivät koskaan tarvitse jäänmurtaajien apua. Itsenäisesti jäissä kulkevan aluksen rakentaminen ja operointi on selkeästi kalliimpaa. Rakentaessaan tällaisen aluksen, varustamo investoi siihen, että jäänmurtoavustusta ei tarvita. Väylämaksu tulisi tällaisten alusten osalta olla 50 % puolitetusta väylämaksusta. Tämä lisäisi ohjausvaikutusta parhaimmin jäissäkulkeviin aluksiin.

Helsinki 18.12.2017

Suomen Varustamot ry

Hans Ahlström

Varatoimitusjohtaja

Liite 2.

Jääluokkavertailu aluskäyntien mukaan					
Jääluokka	Kokonaismäärä	Suomi	Suomi %	Ruotsi	Muut
IA	15 042	4846	32,22	1094	9102
IAS	13 813	7187	52,03	2551	4075
Yhteensä	28 855	12033	41,7	3645	13177
IB	2557	275	10,75	931	1351
IC	595	163	27,39	0	432
II	1478	511	34,57	25	942
III	59	1	1,69	7	51
Tuntematon	2328	797	34,11	10	1521
Kaikki yhteensä	35 872	13780	38,41	4618	17474

Taulukko 6. Väylämaksutulon jakauma alustyypeittäin ja jaaluokittain 2014 ja 2015 (Tulli)

Alustyyppi	2014	2015
	%	%
Risteilyalus	8,8	9,8
Suurnopeusalus	0,1	0,2
Matkustaja-alus	20,4	25,1
Lastialus	70,5	64,6
Kohdistamaton	0,3	0,3
Yhteensä	100,0	100,0
Jääluokka		
IA Super	22,3	22,0
IA	37,4	36,8
IB	5,1	6,4
IC	3,2	3,8
II	24,2	20,7
III	0,0	0,1
Tuntematon (ei luokkaa)	7,9	10,1
Yhteensä	100,0	100,0